A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (negyedik tanács)

2008. június 12. *

A C-458/06. sz. ügyben,

az EK 234. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Regeringsrätten (Svédország) a Bírósághoz 2006. november 16-án érkezett, 2006. november 9-i határozatával terjesztett elő az előtte

a **Skatteverket**

és

a **Gourmet Classic Ltd**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (negyedik tanács),

tagjai: K. Lenaerts tanácselnök, R. Silva de Lapuerta (előadó), Juhász E., J. Malenovský és T. von Danwitz bírák,

* Az eljárás nyelve: svéd.

főtanácsnok: Y. Bot,
hivatalvezető: R. Grass,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a belga kormány képviseletében A. Hubert, meghatalmazotti minőségben,

– a portugál kormány képviseletében L. I. Fernandes és Â. Seiça Neves, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Közösségek Bizottsága képviseletében W. Mölls és K. Simonsson, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2008. április 3-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az alkohol és az alkoholtartalmú italok jövedéki adója szerkezetének összehangolásáról szóló, 1992. október 19-i 92/83/EGK tanácsi irányelv (HL L 316., 21. o.; magyar nyelvű különkiadás 9. fejezet, 1. kötet, 206. o.) 20. cikke első francia bekezdésének értelmezésére vonatkozik.

2 A jelen kérelem előterjesztésére a Skatteverket (svéd adóhatóság) által a Regeringsrättenhez benyújtott, a főzőborban lévő alkohol adójára vonatkozóan a Skatterättsnämndentől (adójogi bizottság) kapott előzetes állásfoglalás megerősítése iránti kereset alapján indult eljárás keretében került sor.

Jogi háttér

A közösségi szabályozás

3 A 92/83 irányelv 20. cikke kimondja:

„Ezen irányelv alkalmazásában »etil-alkohol«:

– az összes olyan termék, amelynek tényleges alkoholtartalma meghaladja az 1,2 térfogatszázalékot, és a 2207 és 2208 KN-kód alá tartozik, még akkor is, ha azok a termékek egy másik KN-fejezet alá tartozó termék részét képezik,

[…]”

4 Az említett irányelv 27. cikke (1) bekezdésének f) pontja értelmében:

„A tagállamok mentesítik az ezen irányelv által szabályozott termékeket a harmonizált jövedéki adó alól, mégpedig olyan feltételek mellett, amelyeket ők határoznak meg annak érdekében, hogy biztosítsák az ilyen mentességek egyértelmű alkalmazását és mindennemű csalás, adókikerülés vagy visszaélés megelőzését, amennyiben a terméket:

[…]

f) a töltött vagy egyéb élelmiszerek előállítására közvetlenül vagy félkész termékek összetevőjeként használják, feltéve hogy az alkoholtartalom egyik esetben sem lépi túl a csokoládék esetében a termék 100 kilogrammjára számított 8,5 liter tiszta alkoholt, és az egyéb termékek esetében a termék 100 kilogrammjára számított 5 liter tiszta alkoholt.”

A nemzeti szabályozás

5 Svédországban az alkoholra és a különböző típusú alkoholtartalmú termékekre vonatkozó rendelkezések az alkoholadóról szóló (1994:1564) törvényben (Lagen [1994:1564] om alkoholskatt [SFS 1994., 1564. sz.], a továbbiakban: LAS) találhatók.

6 E törvény 1. §-a értelmében alkohol után járó jövedéki adót kell fizetni a Svédországban gyártott, a más uniós országból behozott vagy onnan származó, illetve a harmadik államokból importált bor, sör, és egyéb erjesztett italok, köztes alkoholtermékek, valamint az etil-alkohol után.

7 A LAS 6. §-a előírja, hogy az etil-alkohol alkohol után járó jövedéki adót a 2207 és 2208 KN-kód alá tartozó, 1,2 térfogatszázalékot meghaladó alkoholtartalmú termékek után meg kell fizetni akkor is, ha e termékek a KN más árucsoportja alá tartozó termék részét képezik.

8 A LAS 7. § első bekezdésének 5. pontja szerint nem kell jövedéki adót fizetni azon termékek után, amelyek közvetlenül élelmiszerek részét képezik, vagy élelmiszerek előállítására szolgáló félkész termékek összetevői, feltéve hogy az alkoholtartalom egyik esetben sem lépi túl a csokoládétermékek esetében a 100 kilogrammonkénti 8,5 liter tiszta alkoholt, és az egyéb élelmiszerek esetében a 100 kilogrammonkénti 5 liter tiszta alkoholt.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

9 A Gourmet Classic Ltd (a továbbiakban: Gourmet), amely Svédországban kívánt főzőbort értékesíteni, és meg óhajtotta ismerni az arra vonatkozó adószabályokat, előzetes állásfoglalást kért a Skatterättsnämndentől.

10 Kérelmének alátámasztására a Gourmet azzal érvelt, hogy a 92/83 irányelv 27. cikke (1) bekezdésének f) pontja és a LAS 7. § első bekezdésének 5. pontja értelmében a főzőbor adómentes.

11 Ugyanezen eljárás keretében a Skatteverket azt állította, hogy a főzőbor jövedékiadó-köteles, azonban a LAS 7. § első bekezdésének 5. pontjában előírt mentességben részesülhet.

12 Előzetes állásfoglalásában a Skatterättsnämnden arra a következtetésre jutott, hogy noha főszabály szerint a főzőbor jövedékiadó-köteles, mivel élelmiszernek tekintendő, a 92/83 irányelv 27. cikke (1) bekezdésének f) pontja alapján adómentességet élvez.

13 A Skatterättsnämnden elnöke azonban eltérő véleményt fogalmazott meg, amely szerint a főzőbor nem tartozik a LAS hatálya alá.

14 A Skatteverket jogorvoslattal élt a Skatterättsnämnden előzetes állásfoglalásával szemben, és annak megerősítését kérte.

15 Erre vonatkozóan a Regeringsrätten kifejtette, hogy az alapügyben szereplő eljárásnak az a sajátossága, hogy – adójogi kérdésekben ítélkezési gyakorlat kialakítása érdekében – a Skatteverket akkor is kérheti a Skatterättsnämnden előzetes állásfoglalásának felülvizsgálatát, ha annak megerősítését kéri, még akkor is, ha az érintett felek nem kívánják azt vitatni.

16 A Regeringsrätten úgy véli, hogy az alapügyben a Skatteverket kérelmének elbírálása érdekében azt kell megvizsgálni, hogy a főzőbor etil-alkoholt tartalmazónak minősül-e a 92/83 irányelv 20. cikkének első francia bekezdése értelmében.

17 E körülmények között a Regeringsrätten felfüggesztette az eljárást, és a következő kérdést terjesztette előzetes döntéshozatal céljából a Bíróság elé:

„A […] 92/83 tanácsi irányelv 20. cikkének első francia bekezdése értelmében etil-alkoholnak minősül-e a főzőborban lévő alkohol?”

A Bíróság hatásköréről

18 Az előzetes döntéshozatal iránti kérdés Regeringsrätten általi előterjesztésének körülményeire tekintettel szükséges felidézni és pontosítani a Bíróság EK 234. cikk szerinti hatáskörére vonatkozó néhány elvet.

19 Az EK 234. cikk második és harmadik bekezdése értelmében ha egy tagállam bírósága előtt az EK-Szerződés vagy az európai közösségi intézmények másodlagos jogi aktusainak értelmezésével kapcsolatos kérdés merül fel, és ez a bíróság úgy

ítéli meg, hogy ítélete meghozatalához szükség van a kérdés eldöntésére, kérheti – illetve ha e bíróság határozatai ellen a nemzeti jog értelmében nincs jogorvoslati lehetőség, köteles kérni – a Bíróságot, hogy hozzon ebben a kérdésben döntést (lásd a C-231/89. sz., Gmurzynska-Bscher ügyben 1990. november 8-án hozott ítélet [EBHT 1990., I-4003. o.] 17. pontját és a C-412/93. sz., Leclerc-Siplec ügyben 1995. február 9-én hozott ítélet [EBHT 1995., I-179. o.] 9. pontját).

20 Az EK 234. cikk célja annak megelőzése, hogy a nemzeti bíróságok által alkalmazandó közösségi jogot eltérő módon értelmezzék, valamint annak biztosítása minden körülmények között, hogy a közösségi jognak az összes tagállamban azonos hatálya legyen (lásd ilyen értelemben a 166/73. sz. Rheinmühlen-Düsseldorf ügyben 1974. január 16-án hozott ítélet [EBHT 1974., 33. o.] 2. pontját).

21 Az állandó ítélkezési gyakorlatból következik, hogy az EK 234. cikk szerinti eljárás a Bíróság és a nemzeti bíróságok közötti együttműködés eszköze (a C-297/88. és C-197/89. sz. Dzodzi egyesített ügyekben 1990. október 18-án hozott ítélet [EBHT 1990., I-3763. o.] 33. pontja, a C-314/96. sz. Djabali-ügyben 1998. március 12-én hozott ítélet [EBHT 1998., I-1149. o.] 17. pontja, valamint a C-380/01. sz. Schneider-ügyben 2004. február 5-én hozott ítélet [EBHT 2004., I-1389. o.] 20. pontja).

22 Ezen együttműködés keretében az ügy tényállásáról egyedül közvetlen ismeretekkel rendelkező és a határozathozatalra hivatott nemzeti bíróság hatáskörébe tartozik annak megítélése, hogy – tekintettel az ügy különleges jellemzőire – ítélete meghozatalához szükségesnek tartja-e az előzetes döntéshozatalt, és relevánsak-e a Bíróságnak feltett kérdései (lásd a C-83/91. sz. Meilicke-ügyben 1992. július 16-án hozott ítélet [EBHT 1992., I-4871. o.] 23. pontját, a C-412/93. sz., Leclerc-Siplec ügyben 1995. február 9-én hozott ítélet [EBHT 1995., I-179. o.] 10. pontját, valamint a C-314/01. sz., Siemens és ARGE Telekom ügyben 2004. március 18-án hozott ítélet [EBHT 2004., I-2549. o.] 34. pontját).

23 Közelebbről, az előzetes döntéshozatal iránti kérelem benyújtására irányuló, az EK 234. cikk harmadik bekezdése által előírt kötelezettség azon együttműködés keretébe illeszkedik, amely a nemzeti bíróságok – mint a közösségi jog alkalmazásáért felelős bíróságok – és a Bíróság között abból a célból létesült, hogy a közösségi jog helyes alkalmazását és egységes értelmezését valamennyi tagállamban biztosítsa. E kötelezettség célja többek között az, hogy megakadályozza, hogy bármely tagállamban

a közösségi jog szabályaival összhangban nem álló nemzeti ítélkezési gyakorlat alakuljon ki (lásd a Parfums Christian Dior ügyben 1997. november 4-én hozott ítélet [EBHT 1997., I-6013. o.] 25. pontját, a Gomes Valente-ügyben 2001. február 22-én hozott ítélet [EBHT 2001., I-1327. o.] 17. pontját, a C-99/00. sz. Lyckeskog-ügyben 2002. június 4-én hozott ítélet [EBHT 2002., I-4839. o.] 14. pontját, valamint a C-495/03. sz. Intermodal Transports ügyben 2005. szeptember 15-én hozott ítélet [EBHT 2005., I-8151. o.] 29. és 38. pontját).

24 Ennélfogva, ha a nemzeti bíróságok által feltett kérdés valamely közösségi jogi rendelkezés értelmezésére vonatkozik, a Bíróság főszabály szerint köteles a kérelemről határozni (lásd a fent hivatkozott Meilicke-ügyben hozott ítélet 24. pontját, a fent hivatkozott Leclerc-Siplec ügyben hozott ítélet 11. pontját, valamint a C-200/98. sz., X és Y ügyben 1999. november 18-án hozott ítélet [EBHT 1999., I-8261. o.] 19. pontját).

25 A Bíróság mindazonáltal kimondta, hogy kivételes esetekben jogosult saját hatáskörének megállapítása céljából megvizsgálni azokat a körülményeket, amelyek mellett a nemzeti bíróság hozzá fordult. Így a Bíróság elutasítja a határozathozatalt a nemzeti bíróság által előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről, ha a közösségi jog kért értelmezése nyilvánvalóan nem áll kapcsolatban az alapjogvita tényeivel vagy tárgyával, ha a probléma hipotetikus, vagy ha nem állnak a Bíróság rendelkezésére azon ténybeli és jogi körülmények, amelyek ahhoz szükségesek, hogy a feltett kérdésekre hasznos módon válaszolhasson (lásd a 244/80. sz. Foglia-ügyben 1981. december 16-án hozott ítélet [EBHT 1981., 3045. o.] 21. pontját, a C-379/98. sz. PreussenElektra-ügyben 2001. március 13-án hozott ítélet [EBHT 2001., I-2099. o.] 39. pontját, a C-390/99. sz. Canal Satélite Digital ügyben 2002. január 22-én hozott ítélet [EBHT 2002., I-607. o.] 19. pontját, valamint a fent hivatkozott Schneider-ügyben hozott ítélet 22. pontját).

26 Igaz ugyan, hogy az együttműködés szelleme, amelyben az EK 234. cikkben a nemzeti bíróság és a Bíróság számára biztosított feladatokat gyakorolni kell, kötelezi a Bíróságot a nemzeti bíróság hatáskörének tiszteletben tartására, ugyanakkor magában foglalja azt is, hogy a nemzeti bíróság – amikor a számára e cikk által megnyitott lehetőséggel él – figyelemmel legyen a Bíróságra ruházott feladatra, amely a tagállamok igazságszolgáltatásához való hozzájárulást jelent, és nem pedig általános vagy hipotetikus kérdésekről való tanácsadó véleményt (lásd a fent hivatkozott Foglia-ügyben hozott ítélet 18. és 20. pontját, valamint a Meilicke-ügyben hozott ítélet 25. pontját).

27 Az alapeljárásra vonatkozóan a Bíróság már kimondta, hogy fellebbezés esetén a Regeringsrätten előtti eljárás célja azon vélemény jogszerűségének ellenőrzése, amely jogerőre emelkedésétől számítva kötelező az adóhatóságra nézve, és az adó megállapításának alapjául szolgál abban az esetben, ha a véleményt kérő személy a kérelmében szereplő magatartást tanúsítja, valamint a Bíróság azt is kimondta, hogy ilyen körülmények között a Regeringsrättent úgy kell tekinteni, hogy igazságszolgáltatási feladatot lát el (a fent hivatkozott X és Y ügyben hozott ítélet 17. pontja).

28 Nem befolyásolja az alapeljárás igazságszolgáltatási jellegét az a körülmény, hogy a Skatteverket a Skatterättsnämnden előzetes állásfoglalásának megerősítését kérte.

29 Ráadásul az alapeljárás során a kérdést előterjesztő bíróság a közösségi jognak – közelebbről a 92/83 irányelv 20. cikke első francia bekezdésének – az értelmezésére vonatkozó kérdést terjeszt a Bíróság elé, és úgy véli, hogy az e kérdésre vonatkozó előzetes döntéshozatalra szükség van a Skatterättsnämnden előzetes állásfoglalása jogszerűségének megállapításához. A Bíróságnak tehát nem hipotetikus kérdésre vonatkozóan kell véleményt megfogalmaznia.

30 Az előzetes döntéshozatalra utaló végzésből kiderül, hogy a Regeringsrätten a felek kérelmeitől függetlenül korlátlan felülvizsgálati jogkörrel rendelkezik az ügy vizsgálata tekintetében.

31 Másfelől pedig mivel a Regeringsrätten határozatai ellen a nemzeti jog értelmében nincs jogorvoslati lehetőség, e bíróság az EK 234. cikk értelmében köteles a Bírósághoz fordulni.

32 Következésképpen, amint az a jelen ítélet 23. pontjában már szerepel, az alapeljárásban szereplőhöz hasonló eljárás keretében kizárólag előzetes döntéshozatal iránti kérelemnek a Bíróság elé terjesztése révén érhető el az EK 234. cikkben megfogalmazott célkitűzés, azaz a közösségi jog helyes alkalmazásának és egységes értelmezésének biztosítása valamennyi tagállamban, valamint annak megakadályozása, hogy

bármely tagállamban a közösségi jognak meg nem felelő nemzeti ítélkezési gyakorlat alakuljon ki.

33 A fenti megfontolások összességét figyelembe véve a Bíróság hatáskörrel rendelkezik a Regeringsrätten által előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés megválaszolására.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésről

34 A kérdést előterjesztő bíróság arra vár választ, hogy a 92/83 irányelv 20. cikkének első francia bekezdése értelmében etil-alkoholnak minősül-e a főzőborban lévő alkohol.

35 E tekintetben igaz ugyan, hogy a főzőbor a vám- és a statisztikai nómenklatúráról, valamint a Közös Vámtarifáról szóló, 1987. július 23-i 2658/87/EGK tanácsi rendelet (HL L 256., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 2. fejezet, 2. kötet, 382. o.) 21. fejezete alá tartozó élelmiszer-készítmény – ahogyan arra a kérdést előterjesztő bíróság rámutat –, azonban ez az élelmiszer-készítmény e nómenklatúra 2207. és 2208 vámtarifaszáma alá tartozó etil-alkoholt tartalmaz.

36 Ebből következik, hogy ha a főzőbor etil-alkohol-tartalma meghaladja az 1,2 térfogat-százalékot, akkor ez az alkohol a 92/83 irányelv 20. cikke első francia bekezdésének hatálya alá tartozik.

37 Az a körülmény, hogy a főzőbor élelmiszer-készítménynek minősül, nem változtat ezen a megállapításon.

38 A 92/83 irányelv 20. cikke első francia bekezdése ugyanis akkor is érvényesül, ha a hatálya alá tartozó termék a kombinált nómenklatúra valamely más fejezete alá tartozó termék részét képezi.

39 Következésképpen a főzőborban lévő alkohol a 92/83 irányelv 20. cikke első francia bekezdésének hatálya alá tartozik, ha annak mértéke meghaladja az 1,2 térfogatszázalékot, így az irányelv 27. cikke (1) bekezdésének f) pontja szerinti mentesség esetét leszámítva a harmonizált jövedéki adó alá tartozik.

40 A fenti megfontolásokra tekintettel a feltett kérdésre azt a választ kell adni, hogy a főzőborban lévő alkohol a 92/83 tanácsi irányelv 20. cikkének első francia bekezdése értelmében etil-alkoholnak minősül, ha a főzőbor alkoholtartalma meghaladja az 1,2 térfogatszázalékot.

A költségekről

41 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (negyedik tanács) a következőképpen határozott:

A főzőborban lévő alkohol az alkohol és az alkoholtartalmú italok jövedéki adója szerkezetének összehangolásáról szóló, 1992. október 19-i 92/83/EGK

tanácsi irányelv 20. cikkének első francia bekezdése értelmében etil-alkoholnak minősül, ha a főzőbor alkoholtartalma meghaladja az 1,2 térfogatszázalékot.

Aláírások